

prakse). Zajisté nelze též zásadně vyloučiti, že i cizí státní příslušník by mohl požívatí plat z milosti nebo nějaký jiný plat z peněz veřejných. Stížnost poukazuje dále právem i k tomu, že nejde jen o ztrátu práv již nabytých, nýbrž i o ztrátu způsobilosti k jich nabytí, jež může trvati ohledně některých práv až 10 let, ve kteréžto době by odsouzený mohl nabytí zdejšího státního občanství, takže i s tohoto hlediska jeví se omezení dotyčného ustanovení na zdejší státní příslušníky mylné, an zákon sám tu rozdíl nečiní. Ježto nalézací soud uznal, že obžalovaná spáchala čin z pohnutek nízkých a nečestných, vykročil zřejmě ze své moci trestní, když při velícím znění § 32 zák. na ochr. rep. neuznal u obžalované na ztrátu čestných práv občanských. Bylo tedy zmateční stížnosti státního zastupitelství vyhověti a rozsudek v tomto směru doplniti.

Nalézací soud vykročil však dále ze své trestní moci i potud, že trest peněžitý, ježž minil obžalované uložití podle § 29 zák. na ochr. rep. kumulativně s trestem žaláře, zaměnil ihned použitím § 260 a) tr. zák. v trest na svobodě. Postup tento je zřejmě nezákonný, odporující ustanovení § 33 tr. zák., ježto trestní zákon v předpisech o trestání zločinů nezná ustanovení obdobného § 260 a) tr. zák., které připouští záměnu peněžitého trestu jako výjimku ze zásady § 259 tr. zák. jen při vyměřování trestu pro přečin nebo přestupek. K této vadě rozsudku jest podle § 290 tr. ř. přihlížeti z moci úřední, poněvadž obsahuje nesprávné použití zákona v patrný neprospěch obžalované (čís. 11 § 281 tr. ř.), jež podle zákona bude si musiti odpykati náhradní trest na svobodě za případný kumulativní trest peněžitý jen, nesežene-li peníze na úhradu trestu a nebude-li lze příslušnou částku na ní vymoci, což předem nelze naprosto vyloučiti. Bylo proto příslušný výrok rozsudku zrušiti a uznati právem, jak se stalo, ježto zjištěná činnost obžalované, totiž podněcování ke zločinům vojenským, tedy ke zločinům zvláště nebezpečným, vyžaduje, by účinnost trestu byla náležitě zvýšena.

Čís. 4927.

Svojvoľné pozmenenie obsahu duplikátu nákladného listu, vydaného železnicou, je zločinom padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák.

(Rozh. zo dňa 20. februára 1934, Zm IV 478/33.)

N a j v y š š í s ú d preskúmal trestnú vec proti V. E. obžalovanému zo zločinov falšovania súkromých listín, a na základe verejného pojednávania následkom zmätočnej sťažnosti obžalovaného vyniesol tento r o z s u d o k: Zmätočná sťažnosť sa zamietá. Z dôvodu zmätočnosti označeného v bode 1 b) § 385 tr. p. z úradnej moci zrušujú sa rozsudky oboch súdov nižších stolíc, nakoľko čin obžalovaného bol kvalifikovaný zločinom padelania súkromnej listiny podľa §§ 401 a 403 bod 3 tr. zák. — a tento čin sa kvalifikuje zločinom falšovania verejnej listiny podľa § 391 tr. zák.

Z d ô v o d o v:

Proti rozsudku vrchného súdu podal obžalovaný zmätočnú sťažnosť — zrejme v smysle bodu 1 a) § 385 tr. p. — z toho dôvodu, že jeho čin nie je trestný, lebo z neho nenastala ani nemohla nastať nijaká právna ujma. Podľa zistených skutočností obžalovaný podal dňa 19. októbra 1928 1 vagon hlávkovej kapusty u staničného úradu československých štátnych železníc v B. do O. V nákladnom liste a v jeho duplikáte pri podaní tovaru bol označený ako odosielateľ a príjemca sám obžalovaný. Tovar bol však určený pre J. S. z H., ktorý mal akreditív u Úvernej banky v Č. Podmienka toho, aby hodnota odoslaného tovaru mohla byť z akreditívu obžalovanému vyplatená, bola, aby bol predložený banke duplikát nákladného listu znejúceho na meno J. S. ako adresáta. Obžalovaný žiadal síce od menovaného, aby svoj akreditív u banky pozmenil v tom smysle, aby aj nákladné listy znejúce na meno obžalovaného boli bankou honorované. Avšak ešte pred tým, než by bol J. S. vyhovel tejto žiadosti, obžalovaný bez povolenia železničnej správy a J. S. pozmenil obsah železnicou vydaného duplikátu nákladného listu tým spôsobom, že svoje meno vyradil a napísal na jeho miesto meno J. S., a potom 25. októbra 1928 predložil duplikát Úvernej banke v Č.; bankou bolo obžalovanému vyplatené na základe falšovaného duplikátu 6.162 Kč 50 h na ľarchu účtu J. S., — ktorý tým, ako sám udáva, neutrpel materiálnej škody. Obžalovaný ešte pred odovzdaním duplikátu banke oznámil v dopise zo dňa 20. októbra 1928 S-ovi, že duplikát korigoval, a v dopise zo dňa 25. decembra 1928 mu sdělil, že tak učinil preto, že mal obavy, že pri prevzatí tovaru budú mu eventuálne robené bezzákladné námietky alebo iné ťažkosti, a že by tak mohol snáď prísť aj o svoje peniaze.

Súdy nižších stolíc kvalifikovali čin obžalovaného, že samovoľne korigoval duplikát nákladného listu a použil ho ku vyzdvihnutiu peňazí, zločinom padelania súkromnej listiny podľa §§ 401 a 403 č. 3 tr. zák., lebo považovali duplikát nákladného listu za súkromnú listinu. Tento názor súdov nižších stolíc je však mylný. Podľa stálej praxi najvyššieho súdu listina vydaná štátnym železničným úradníkom v jeho úradnej pôsobnosti o zasielateľskom obchode, uzavretom štátnymi železnicami, je verejnou listinou. Takou listinou je teda aj duplikát nákladného listu vyhotovený železničnou výpravňou zbožia v smysle § 5 čl. 53 železničného prepravného poriadku, vydaného vládny nariadením zo dňa 17. júla 1928 č. 144 Sb. z. a n., — lebo týmto duplikátom železničný úrad potvrdzuje prijatie tovaru a deň, ktorého bol prijatý ku preprave. Podľa toho obžalovaný falšoval podstatnú časť verejnej listiny, lebo podľa § 1 čl. 48 citovaného prepr. poriadku označenie mena príjemcovho je podstatná časť obsahu nákladného listu — teda aj jeho duplikátu. Ponevác zo zisteného skutkového stavu neplynie, že by bol chcel obžalovaný zadovážiť sebe alebo inému neoprávnený majetkový zisk, alebo, že by bol chcel niekoho na majetku poškodiť, môže byť kvalifikovaný čin obžalovaného len podľa § 391 tr. zák. zločinom falšovania verejnej listiny. Ku skutkovej podstate tohoto trestného činu patrí, aby z neho vzišla alebo mohla vziť niekomu právna ujma a aby

páchateľ bol si toho vedomý. Právnou ujmu v smysle § 391 tr. zák. netreba však rozumieť výlučne materiálnu ujmu alebo majetkovú škodu; právna ujma je tu aj vtedy, keď padelaním alebo falšovaním verejnej listiny sa zhoršilo právne postavenie poškodeného v bársakom smere. V tomto prípade obžalovaný použil falšovanú verejnú listinu u Úvernej banky ku dokázaniu toho, že má právo vyzdvihnúť protihodnotu ním podaného tovaru. Z tohoto činu nastala pre banku tá právna ujma, že nemohla bezvadnou verejnou listinou dokázať, že jednala podľa úpravy svojho komitenta J. S. Obžalovaný ako špeditér — tedy vzdelaný obchodník — musel si byť aj vedomý toho, že pre banku nastáva táto právna ujma. Bezzákladná je tedy z toho dôvodu ohlásená zmätočná sťažnosť obžalovaného, že jeho čin nie je trestný. Zmýlili sa však sudy nižších stolíc pri kvalifikácii činu obžalovaného, lebo tento čin sa kvalifikuje správne zločinom podľa § 391 tr. zák. Ponevác správna kvalifikácia činu je miernejšia než tá, ktorá bola použitá súdmi nižších stolíc, je tu dôvod zmätočnosti uvedený v bode 1 b) § 385 tr. p., na ktorý treba hľadeť z povinnosti úradnej podľa posl. odst. § 385 tr. p. Preto najvyšší súd pokračoval podľa odst. I. § 33 por. nov. a kvalifikoval čin obžalovaného podľa § 391 tr. zák.

Čís. 4928.

Pojem »držby« ve smyslu § 171 tr. zák.

Držba nepomine a věc nestane se věcí ztracenou (§ 201 c) tr. zák.) pouhým byť nepovědomým ponecháním věci na určitém místě, k němuž se může dosavadní držitel vrátiti, jakmile si uvědomil, že tam věc zapomněl.

(Rozh. ze dne 21. února 1934, Zm I 794/32.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu trestního v Praze ze dne 10. srpna 1932, jímž byl stěžovatel uznán vinným zločinem krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. zák.

Důvody:

Uplatňujíc důvod zmatečnosti čís. 10 § 281 tr. ř. namítá zmateční stížnost, že osvojení sobě kabelky Edity S-ové, v němž shledává napadený rozsudek zločin krádeže podle §§ 171, 173, 179 tr. zák., bylo podřaditi pod ustanovení o podvodu, přesněji pod ustanovení §§ 197, 201 c), 200, 203 tr. zák., protože faktický poměr S-ové ku kabelce, který je předpokládán pojmem držby jakožto známky skutkové podstaty krádeže, pominul tím, že S-ová zapomněla kabelku při koupi ovoce v obchodě, přesněji na obchodním stánku stěžovatele a stěžovatel, když se S-ová asi po 10 minutách u něho po kabelce sháněla, popřel, že tam kabelku nechala. Námitka neobstojí. Faktický poměr určité osoby k určité věci, jaký předpokládá pojem držby, nevyžaduje, by věc byla přímo v rukou nebo v dosahu rukou dotčené osoby; stačí, že věc je v dosahu faktické